

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____ 2022

Chișinău

Cu privire la aprobarea Regulamentului privind serviciile publice de transport feroviar de pasageri

În temeiul art. 78 alin. (2) și art. 132 alin. (1) lit. a) din Codul transportului feroviar nr. 19/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 45-52, art. 57) și pct. 1.1 din Planul de acțiuni privind implementarea Concepției pentru restructurarea sectorului feroviar și a Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1042/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 434-439, art. 1189), Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind serviciile publice de transport feroviar de pasageri (se anexează).
2. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
3. Prezenta Hotărîre de Guvern se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la 18 februarie 2024.

PRIM-MINISTRU

Natalia GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
Ministrul infrastructurii și dezvoltării regionale

Andrei SPÎNU

Ministrul finanțelor

Dumitru BUDIANȘCHI

REGULAMENT

privind serviciile publice de transport feroviar de pasageri

Prezenta hotărâre transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 1191/69 și nr. 1107/70 ale Consiliului.

I. Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament se aplică serviciilor publice de transport de pasageri pe calea ferată contractate de autoritatea competentă.

2. Regulamentul nu se aplică serviciilor prestate în interes istoric sau turistic.

3. În sensul Regulamentului se utilizează următoarele noțiuni:

transport public de călători - este serviciul de transport de pasageri de interes economic general, prestat către public în mod nediscriminatoriu și continuu;

autoritate competentă - este organul central de specialitate în domeniul transportului feroviar, care are competența de a interveni în transportul public de călători într-o zonă geografică;

obligație de serviciu public - obligație impusă prin contract întreprinderii feroviare în interes economic general, cu scopul de a asigura populația cu servicii de transport feroviar de pasageri la un preț accesibil, care, în lipsa compensațiilor, sunt nerentabile și nu prezintă interes comercial;

drept exclusiv - un drept care permite exploatarea anumitor servicii publice de transport de călători de către o întreprindere feroviară pe o anumită rută sau rețea ori într-o anumită zonă, cu excluderea oricărei alte întreprinderi;

compensație de serviciu public - orice beneficiu, în special financiar, acordat direct sau indirect de către autoritatea competentă din fonduri publice în perioada de punere în aplicare a unei obligații de serviciu public sau în legătură cu perioada respectivă;

atribuire directă - atribuirea unui contract de servicii publice unei anumite întreprinderi feroviare, fără o procedură competitivă de atribuire prealabilă;

contract de servicii publice - unul sau mai multe acte obligatorii din punct de vedere juridic și care confirmă acordul încheiat între autoritatea competentă și o întreprindere feroviară cu scopul de a încredința respectivei întreprinderi feroviare gestionarea și exploatarea serviciilor publice de transport de pasageri, sub rezerva unor obligații de serviciu public;

valoare - se înțelege valoarea unui serviciu, a unei rute, a unui contract de servicii publice sau a unui regim de compensare pentru transportul public de pasageri și care este echivalentul remunerației totale, înainte de aplicarea T.V.A., cuvenită întreprinderii sau întreprinderilor feroviare, inclusiv compensația de orice fel plătită de autoritatea competentă și venitul din vânzarea biletelor care nu este restituit;

normă generală - o măsură care se aplică în mod nediscriminatoriu tuturor serviciilor publice de transport feroviar de pasageri într-o anumită zonă geografică și pentru care este responsabilă autoritatea competentă.

II. Contractele de servicii publice și normele generale

4. În cazul în care autoritatea competentă decide să acorde unei întreprinderi feroviare alese un drept exclusiv, și/sau o compensație de orice natură în schimbul îndeplinirii unor obligații de serviciu public, autoritatea respectivă face aceasta în cadrul unui contract de servicii publice.

5. Prin derogare la punctul 4 din Regulament, obligațiile de serviciu public care urmăresc să instituie tarife maxime pentru toți pasagerii sau pentru anumite categorii de călători pot fi supuse, la rândul lor, normelor generale. În conformitate cu principiile stabilite la Capitolele III și V, autoritatea competentă compensează întreprinderii feroviare pentru efectul financiar net, pozitiv sau negativ, exercitat asupra costurilor ocazionate și asupra veniturilor generate de respectarea obligațiilor tarifare stabilite prin intermediul normelor generale într-o manieră care să evite compensarea în exces. Acest lucru nu aduce atingere dreptului autorității competente de a integra în contractele de servicii publice obligații de serviciu public care instituie tarife maxime.

III. Conținutul obligatoriu al contractelor de servicii publice și al normelor generale

6. Contractele de servicii publice și normele generale:

1) definesc în mod clar obligațiile de serviciu public pe care trebuie să le respecte întreprinderea feroviară precum și zonele geografice în cauză;

2) stabilesc în prealabil, în mod obiectiv și transparent, parametrii pe baza cărora urmează să se calculeze plata compensației, dacă există, și natura și întinderea oricărui drept exclusiv acordat într-un mod care să prevină compensarea în exces;

3) stabilesc modalitățile de alocare a costurilor legate de prestarea de servicii. Aceste costuri pot include, în special, cheltuielile cu personalul, consumul de produse petroliere, redevențele aferente infrastructurii, întreținerea și reparațiile materialul rulant și instalațiile necesare pentru exploatarea serviciilor de transport de pasageri, costurile fixe și o rentabilitate adecvată a capitalului.

7. Contractele de servicii publice și normele generale determină modalitățile de alocare a veniturilor încasate din vânzarea de bilete, venituri care pot fi reținute de întreprinderea feroviară, restituite autorității competente sau partajate de cele două entități.

8. Durata contractelor de servicii publice este limitată și nu depășește 15 ani pentru serviciile de transport de călători pe calea ferată.

9. Dacă este necesar, ținând seama de condițiile de amortizare a activelor, durata contractului de servicii publice poate fi prelungită cu cel mult jumătate din durata inițială, în cazul în care întreprinderea feroviară pune la dispoziție active care sunt atât importante în raport cu activele generale necesare pentru prestarea serviciilor de transport de călători vizate de contractul de servicii publice, cât și legate preponderent de serviciile de transport de pasageri vizate de contract.

10. În cazul în care acest lucru este justificat de costurile care derivă din situația geografică deosebită, durata contractelor de servicii publice menționate la punctul 8, poate fi prelungită cu cel mult jumătate din durata inițială.

11. În cazul în care acest lucru este justificat de amortizarea capitalului în raport cu investiția excepțională în infrastructură, în capital rulant sau în vehicule și dacă respectivul contract de servicii publice este atribuit conform unei proceduri competitive de atribuire, contractul de servicii publice poate fi încheiat pe o durată mai lungă. Pentru a asigura transparența în acest caz, în termen de un an de la încheierea contractului, autoritatea competentă transmite Consiliului Concurenței contractul de servicii publice și elementele care justifică durata mai lungă a acestuia.

12. În cazul în care autoritatea competentă solicită ca întreprinderea feroviară să respecte anumite standarde de calitate, aceste standarde sunt cuprinse în caietele de sarcini și în contractele de servicii publice.

13. Caietele de sarcini și contractele de servicii publice indică, de o manieră transparentă, dacă subcontractarea poate să fie avută și în ce măsură. Dacă are loc o subcontractare, întreprinderea însărcinată cu administrarea și prestarea serviciilor publice de transport de pasageri, în conformitate cu prezentul Regulament, trebuie să presteze el însuși o mare parte a serviciilor publice de transport de călători. Un contract de servicii publice, care acoperă în același timp proiectarea, construcția și exploatarea serviciilor publice de transport de pasageri, poate permite subcontractarea integrală pentru exploatarea acelor servicii.

IV. Atribuirea de contracte de servicii publice

14. Contractele de servicii publice se atribuie în conformitate cu prevederile Codului transportului feroviar nr. 19/2022 și normele stabilite prin prezentul Regulament.

15. Atribuirea contractelor de servicii publice se face pe baza unei proceduri competitive și transparente.

16. Guvernul stabilește volumul necesar de servicii publice de transport feroviar de pasageri și asigură furnizarea acestora prin încheierea unor contracte de servicii publice cu întreprinderile feroviare.

17. De selectarea întreprinderii feroviare pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public și de încheierea contractelor de servicii publice este responsabilă autoritatea competentă.

18. Autoritatea competentă atribuie contractele de servicii publice prin licitație. Anunțul cu privire la licitație se publică în buletinele web de achiziții naționale și internaționale.

19. Excepții de la procedura de atribuire a contractelor de servicii publice prin licitație se admit în cazul unei perturbări a acestor servicii sau în cazul unui risc iminent de producere a unei perturbări. Măsurile de urgență respective iau forma unei atribuirii directe sau a unui acord formal de prelungire a unui contract de servicii publice, sau a unei cerințe de respectare a anumitor obligații de serviciu public. Întreprinderea feroviară are dreptul de a contesta decizia de impunere a executării anumitor obligații de serviciu public. Atribuirea sau prelungirea unui contract de servicii publice prin măsuri de urgență, sau impunerea unui astfel de contract nu poate depăși doi ani.

20. La licitația pentru un contract de servicii publice trebuie să participe cel puțin doi ofertanți. Dacă la licitație participă un singur ofertant, licitația se anulează. La a doua licitație poate să participe un singur ofertant. Dacă a doua licitație a fost anulată, iar pe

piața națională există o singură întreprindere prestatoare de servicii de transport feroviar de pasageri, autoritatea competentă poate atribui contractul direct acesteia.

21. Deciziile adoptate în conformitate cu punctele 15-19 pot fi supuse unei căi de atac conform cadrului normativ, la cererea oricărei persoane care are sau a avut un interes în obținerea unui anumit contract și care a fost sau riscă să fie prejudiciată de o presupusă încălcare, pe motivul că asemenea decizii au încălcat prevederile prezentului Regulament.

V. Compensația de serviciu public

22. Orice compensație, indiferent de natura ei, legată de un contract de servicii publice atribuită conform punctelor 18 sau 19, trebuie să respecte prevederile prezentului Regulament.

23. Compensația nu poate depăși o sumă care corespunde efectului financiar net echivalent cu totalitatea efectelor, pozitive sau negative, ale conformării cu obligația de serviciu public asupra costurilor și veniturilor întreprinderii feroviare. Efectele se evaluează comparând situația în care obligația de serviciu public este îndeplinită cu situația care ar fi existat dacă obligația nu ar fi fost îndeplinită. Pentru a calcula efectul financiar net, Guvernul se orientează după următorul mecanism:

$$E_{fn} = C_s - E_f - S_i + P_r$$

unde:

E_{fn} - efectul financiar net;

C_s - costurile suportate în legătură cu o obligație de serviciu public sau cu un set de obligații de serviciu public impuse de autoritatea competentă, obligații conținute într-un contract de servicii publice și/sau într-o normă generală;

E_f - eventualele efecte financiare pozitive generate în cadrul rețelei exploatate în temeiul obligației/obligațiilor de serviciu public în cauză;

S_i - sumele încasate din tarife sau orice alte venituri generate în îndeplinirea obligației/obligațiilor de serviciu public în cauză;

P_r – profit rezonabil.

24. Respectarea obligației de serviciu public poate avea un impact asupra eventualelor activități de transport ale unei întreprinderi feroviare dincolo de obligația/obligațiile de serviciu public în cauză. Pentru a evita compensarea în exces sau lipsa de compensare, la calculul efectului financiar net se iau în considerare efectele financiare măsurabile asupra rețelelor întreprinderii în cauză.

25. Costurile și veniturile trebuie calculate în conformitate cu cadrul normativ contabil și fiscal în vigoare.

26. Pentru a spori transparența și a evita subvențiile încrucișate, în cazul în care întreprinderea feroviară nu exploatează doar servicii compensate care fac obiectul unor obligații de serviciu public de transport, ci se implică și în alte activități, evidența contabilă și conturile aferente serviciilor publice sus-menționate trebuie separate, astfel încât să îndeplinească cel puțin următoarele condiții:

1) conturile curente corespunzătoare fiecăreia dintre aceste activități trebuie să fie separate, iar proporția activelor corespunzătoare și a costurilor fixe aferente trebuie să fie alocată în conformitate cu normele contabile și fiscale în vigoare;

2) toate costurile variabile, o contribuție adecvată la costurile fixe și un profit rezonabil legat de orice altă activitate a operatorului de serviciu public nu pot fi sub nici o formă imputate serviciului public în cauză;

3) costurile serviciului public trebuie să fie echilibrate pe baza veniturilor din exploatare și a plăților din partea autorității competente, fără nicio posibilitate de transfer de venituri către un alt sector de activitate a operatorului de serviciu public.

27. Profitul rezonabil trebuie înțeles ca rata rentabilității capitalului propriu, care ține seama de riscuri, inclusiv riscul pentru venituri, sau de absența unor riscuri suportate de întreprinderile feroviare. Profitul rezonabil se va calcula ca rată de rentabilitate a capitalului care este normală pentru sectorul de activitate respectiv și care ține seama de riscul sau de absența riscului suportat de către operatorul de serviciu public în virtutea intervenției autorității competente.

28. Metoda de compensare trebuie să promoveze întreținerea sau dezvoltarea:

1) unei gestiuni eficace efectuate de către întreprinderea feroviară, care poate face obiectul unei evaluări obiective;

2) prestării de servicii de transport de călători la standarde suficient de înalte.

29. Întreprinderile feroviare desemnate să realizeze transportul feroviar de pasageri în baza contractelor de servicii publice asigură evidența corespunzătoare a numărului de pasageri și a distanței de transport al acestora prin utilizarea sistemelor informaționale de evidență a pasagerilor.

VI. Raportare

30. Autoritatea competentă publică anual, până la 01 decembrie a fiecărui an, un raport cumulativ privind obligațiile de serviciu public, întreprinderile feroviare selectate, plățile compensatorii și drepturile exclusive acordate întreprinderilor feroviare sub forma rambursării.

31. În cazul atribuirii directe de contracte de servicii publice pentru transportul feroviar, autoritatea competentă face publice, în termen de un an de la atribuirea respectivă, următoarele informații:

1) numele întreprinderii feroviare contractante, participarea la capitalul social al acesteia și, după caz, numele asociatului sau asociaților;

2) durata contractului de servicii publice;

3) descrierea serviciilor de transport călători care urmează să fie prestate;

4) descrierea parametrilor compensației financiare;

5) obiectivele de calitate, precum punctualitatea și fiabilitatea, precum și retribuițiile și sancțiunile aplicabile;

6) condițiile privitoare la activele esențiale.

32. La solicitarea uneia dintre părțile interesate, autoritatea competentă transmite acesteia motivele care au stat la baza deciziei sale de atribuire directă a unui contract de servicii publice pentru transportul feroviar.